Nr. 105. Brașov, Duminecă 17 (30) Mai 1915. Anul LXXVIII.

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 24 Cor
Pe o jum. de an 12 „
Pe trei luni. . . 6
Pentru România și străinătate:
Pe un an . . . 40 lei
Pe o jum. de an 20 „
TELEFON Nr. 226.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Str. Prundului Nr. 15
INSERATELE se primesc la administrație. Prețul după tarifă și învoială.
Manuscrisele nu se înapoiază.

Sacrificiile și drepturile Neutrilor

Problema ce se pune de către toți aceia, cari sunt îngroziți de ceia-ce produce lupta între popoarele europene, este intervenția în războiu a statelor neutre.

Aceste state, nefiind Puteri Mari ca acele cari se războiesc acum între ele, au rămas până'n prezent în stare de espectativă armată — în stare de neutralitate. Aceasta nu înseamnă însă că ele nu-și au aspirațiunile și idealurile lor naționale, deci pretențiunile și revendicările lor, atuncea când va sosi momentul de a se stabili un nou echilibru european.

Se naște întrebarea — când punem problema revendicărilor ce le vor face statele neutrale cari, cum am spus, nu sunt Puteri Mari, — dacă la masa verde, — când se vor aduna diplomații statelor beligerante pentru stabilirea unui nou echilibru în Europa — vor putea lua loc și reprezentanții statelor mici, cari au luat parte în războiu.

Intrebarea e logică, deși nu suntem încă la tratative de pace: putea-vor participa la masa verde Belgia și Serbia, care au participat la toate fazele actualului războiu?

Intru cât cunoaștem diplomația Marilor Puteri am putea avansa următorul fapt ca pozitiv; Nici Belgia, — prima țară-victimă a acestui războiu, nici Serbia, prima țară care a întrat în foc, nu vor putea lua loc la masa diplomatică atuncia când Marile Puteri vor discuta stabilirea noului echilibru european. Ambele state.victime, și Belgia și Serbia, vor putea veni la masa diplomatică numai atuncia când în ordinea discuțiilor diplomatice vor veni chestiunea Belgiei și chestiunea Serbiei.

Aceasta ni se pare sigur întru cât cunoaștem diplomația Marilor Puteri europene.

In aceiași ordine de idei punem imediat problema statelor neutrale. Aceste state, — cum am văzut — și-au menținut până astăzi atitudinea adoptată la începutul războiului, cu toate că fineța ademenitoare a diplomației Marilor Puteri a făcut multe intervențiuni ca să le scoată din această neutralitate. Starea de neutralitate a cerut și ea sacrificii mari, pe cari diplomația va trebui să le recunoască. Prin urmare din primul loc statele neutrale se înscriu cu un drept câștigat asupra revendicărilor lor — sacrificiul făcut pentru a fi gata la orice moment de a întra în războiu și a sta totuși în neutralitate.

Al doilea drept al statelor neutrale, de a'și formula și obține revendicările, este faptul că și-au păstrat starea neutralității, fără a trece deoparte sau de alta a beligeranților. Această atitudine a statelor neutrale a fost, — ori ce s'ar spune — în avantajul Marilor Puteri europene cari, astfel, și-au dus războiul între ele, fără a avea deoparte sau de alta, ajutorul neutrilor. Este de prisos a arăta că întrarea neutralilor în acțiune războinică ar fi contribuit să aducă un succes final, deoparte sau de alta. Rămânând în aceiași atitudine pe care au adoptat-o la începutul războiului, neutralii au adus, totuși indirect, foloase Marilor Puteri.

Așa fiind, este cu neputință ca statele neutrale să nu fie satisfăcute atuncea când se vor ridica problemele generale ale Europei. Diplomația Marilor Puteri nu va putea trece peste sacrificiile și serviciile neutralilor, cari păstrându și această atitudine — bine înțeles dacă și-o vor păstra definitiv — vor fi adus importante și reale contribuții pentru stabilirea păcei.

Atitudinea Bulgariei față de Italia. Din Sofia se anunță:

Vorbind despre întrarea în războiu a Italiei, oficiosul guvernului »Narodni Prava« scrie:

In primul rând, această intervenție interesează Grecia și Serbia, cari au interese în Albania.

In al doilea rând, dacă Italia și Tripla înțelegere vor reporta victoria asupra puterilor centrale, *interesele bulgare vor fi la rândul lor atinse, mai cu seamă dacă Italia va dobândi o influență politică la Monastir, punct principal al intereselor naționale bulgare.*

Bulgaria va păstra neutralitatea până ce interesele bulgare vor fi direct în joc. In privința asta, spune ziarul oficios, poporul bulgar poate fi liniștit.

Puterea flotelor adriatice

— O paralelă. —

Dintr'un articol al unui specialist militar austro-ungar, în care se trage o paralelă între flota austro-ungară și cea italiană din Adriacă, reținem următoarele constatări de interes actual;

Puterea principală a fiecărei marine mai mari o formează *vasele de linie.* Din aceste vase Monarhia posede 16, iar Italia 12. Șase din aceste vase ale Monarhiei și 2 din cele italiene, fiind învechite, nu vin în combinație într'o luptă navală. Aceste se folosesc cu predilecție pentru apărarea coastelor iar în caz de nevoie, ca vase de rezervă.

Prin urmare rămân pe ambele părți câte 10 vase de linie combatante, adecă un număr egal. Din aceste vase de linie posede fiecare din cei doi beligeranți câte 4 vase mari de linie. Monarhia vasele: »Viribus Unitis«, »Tegetthoff«, »Prinz Eugen« și »Szent István« iar Italia: vasele mari »Dante Alighieri«, »Conte di Cavour«, »Lionardo da Vinci« și »Giulio Cesare«.

Vasele noastre de războiu dispun împreună de 48 tunuri calibru 30.5 și tot atâtea tunuri de 15 cm. cu tragere repede. Cele patru vase italiene posed împreună 51 tunuri calibru 30.5 și 74 tunuri de calibru 12 cm. Deși Italienii posed mai multe tunuri pe aceste vase, efectul tirului tunurilor noastre, cu deosebire a celor de calibru 15 cm., e mai eficace.

A doua grupă a vaselor de linie e compusă la noi din trei vase (»Arhiducele Franz Ferdinand«, »Radetzky«, »Zrinyi«, la Italieni din două vase de tipul »Regina Margherita«. Vasele noastre sunt în preponderantă față de cele italiene cu deosebire în ce privește *artileria grea.*

In ce privește *a treia grupă* de vase de linie (la noi cele trei vase: »Arhiducele Karl«, »Arhiducele Friderich« și Arhiducele Ferdinand Max« iar la italieni patru vase de tipul »Regina Elena«) suntem într'atâta în defavor, că pe aceste Italia dispune pe fiecare de câte două tunuri de calibru 30.5 cm. iar noi de câte 4 tunuri de câte 24 cm. Celelalte tunuri ale noastre sunt egale cu cele ale Italienilor.

In cazul unei lupte decisive între cele două flote vor ajunge în acțiune vasele mai sus înșirate, cu care prilej flota noastră va fi, fără îndoială, în avantaj, dacă Italienii nu vor obține cumva ajutor strein sau dacă nu se vor fi terminat una sau două din cele patru vase italiene aflătoare în construcție.

In ce privește *vasele ușoare de războiu* marina italiană este superioară în cuirasate. Italienii dispun de patru unități mai noui și de trei mai vechi, pe când noi dispunem numai de cuirasatul mai nou »Sanct Georg« și de cuirasatul vechiu »Kaiser Karl VI«.

Raportul crucișătoarelor mai mici protejate este aproximativ egal. In fața celor patru crucișătoare moderne noui stau crucișătoarele noastre »Admiral Spaun«, »Helgoland«, »Novara« și »Saida«.

In ce privește distrugătoarele, torpilcarele și submarinele lipsesc amănunte. Probabil că și în privința acestora raportul este egal.

Noul minister englez. Am anunțat la timp criza politică din Anglia, care a condus la formarea unui nou cabinet sub prezidența lui Asquith. In afară de elementele noui, dintre miniștrii cabinetului vechiu sir Grey a trecut dela externe la colonii; Lloyd George la amiralitate; Kitchener dela ministerul de războiu la muniționile de războiu, iar Churchil dela ministerul amiralității, șef secretar al Irlandei.

Noul cabinet s'a alcătuit astfel: Ministrul Prezident Asquith, fără portofoliu, Lansdowne lord mare cancelar, Sir Stanley Buckmaster lord prezident al consiliului intim, lord ministru de justiție. intim Kurzen cancelar al tezaurului, (finanțe) Nickenna ministru de interne, Sir John Simon Externele, Grey Coloniile, Bonar Law India, Chamberlain Războiul, Kitchener muniționile de războiu, Lloyd George amiralitatea, Balfour comerțul, Runcimun administrația locală, Long cancelarul ducatului de Lancaster, Churchil șef secretar al Irlandei, Birvell secretar al Scoției, Nickinnon Wochd Agricultura, Salberne munca, lucrările publice Harcourt, instrucția Hondernson, procuror general (justiția) Sir Edward Carson.

Interesele Spanici la Gibraltar. Biroul ung. de corespondență comunică următoarea telegramă din Madrid:

Chestiunea Gibraltarului ține spiritele din Spania într'o continuă agitație. Zilele din urmă pressa spaniolă a început din nou să se agite. Cercurile conducătoare politice sunt convinse, că chestia Gibraltarului trebue în curând rezolvită. Aspirațiunile naționale ale Spaniei trebue cât mai curând satisfăcute.

Neutralitatea Danemarcei. Din Copenhaga se anunță. Ministerul afacerilor străine a comunicat că guvernul danez încunoștințează pe beligeranți, că neutralitatea Danemarcei rămâne și după estinderea războiului prin întrarea Italiei.

Interesele elenismului și neutralitatea greacă.

Declarațiile regelui Greciei.

Ziarul „Le Messager d'Athénes“ publică următoarele:

Acum cincisprezece zile, înainte de a se îmbolnăvi, regele Constantin a primit în audiență pe un reprezentant al Asociației Pressei Statelor Unite. Suveranul s'a întreținut mult timp cu ziaristul american despre situația Greciei. Regele a spus:

Grecia va eși din neutralitate numai în caz când interesele elenizmului, în întregimea lor, o vor pretinde în viitor. Unica politică dusă de Grecia până azi, a fost aceea de a apăra interesele elenizmului.

Când cu ultima hotărâre a Coroanei, a continuat regele Constantin, în urma căreia Grecia nu putea să accepte invitația aliaților de a eși din neutralitate, și care a provocat demisia prezidentului meu de consiliu, eu n'am făcut decât o *simplă divergență de vederi, proprie oricărui om.*

Grecia, fiind așezată geograficește între două grupuri de puteri străine, m'am gândit că ea nu poate avea decât o singură politică: *aceea care viza să salveze pe viitor interesele elenizmului în întregul lor.* Momentul nu era propice pentru Grecia de a eși din neutralitate și ea nu și-ar fi servit interesele dacă ar fi făcut-o în clipa aceea. Dacă d-nul Venizelos revine la putere, vom colabora din nou, în același perfect acord ca mai înainte pentru realizarea aspirațiunilor naționale ale Greciei.

— Și cari sunt acele aspirațiuni? a întrebat ziaristul pe suveran.

— Acelea ale unității naționale, la care are dreptul poporul grecesc, în virtutea lungului său trecut istoric. Grecia a fost totdeauna predestinată să răspândească civilizația în lume.

Fiind dat că ea s'a mărit și se va mai mări încă pe viitor, puterea d'a duce la bun sfârșit această misiune, se va mări de asemenea.

Acțiunea Turciei în contra canalului Suez. Din Constantinopol se anunță: După ce, contrar stipulațiunilor internaționale, Anglia menține vase de războiu în canalul Suez, guvernul Turciei comunică, că se vede neînvoit a-și continua acțiunea militară în contra canalului Suez.

Scrisori către un prietin tinăr.

de **v. m.**

Scrisoarea IV.

Cetind scrisoarea mea trecută poate te vei fi mirat, că nu ai aflat în ea nici un cuvânt despre așa numita *cultură națională.* Am făcut aceasta într'adins. Chestiunea culturei naționale a fost și este una dintre preocupările de frunte ale vieții mele. Ideea de naționalitate cu toate consecințele ei m'a călăuzit și mi-a îndreptat aproape toți pașii ce i-am făcut în viața publică, din fragedă tinerețe.

Se putea, ca să tratez această problemă atât de scumpă nouă în câteva șire la finea unei scrisori, în care era vorbă de altceva: de cultura generală?

Dacă frica de Dumnezeu e începutul înțelepciunii, dacă cultura inimii și a minții e postulatul nizuinței noastre spre o viață mai ideală, apoi *dragostea față de neam și față de toate manifestările de viață ale lui e însuși glasul naturii,* care se manifestă în noi, uneori fără să ne dăm seamă, și care ne determină simțirea și gândirea într'o anumită direcție, începând din leagăn și până la mormânt. Căci ori ce ar zice cosmopoliții și falșii profeți ai ideii umanității, naționalitatea nu e un ce artificial, care se poate face și reface, ci un product natural, un rezultat firesc al evoluțiunii omenimii, începând din vremile preistorice și până în zilele noastre.

Precum în viața plantelor și a animalelor, tendința de unitate a speciei și de varietate a singuraticelor esemplare produc pompoasa armonie a naturii, tot astfel contrastul dintre unitatea genului omenesc și dintre varietatea grupelor mai mari sau mai mici numite rasse sau națiuni, alcătuesc aplitudinea și bogăția societății omenești.

Ființarea națiunilor, diferențiarea lor crescândă în decursul veacurilor sunt rezultatele acelei înțelepciuni Dumnezeiești, care utilizează chiar și tendința de despărechere pentru scopurile sale, de-a organiza prin divisiune. Prin ea se produce o ordine în haosul milioanelor de oameni, cari înmulțindu-se mereu și reslățindu-se pe întreg rotogolul pământului, în mod necesar nu au mai putut forma o singură turmă.

Faptul, că procesul acesta de diferențiare a fost însoțit în veacurile trecute de lupte sângeroase între semințiile, ce-și disputau hrana și întâietatea, că azi încă în veacul luminilor idea de naționalitate nu s'a cristalizat în toată frumsețea ei, dând ansă la rivalități și războae sângeroase între națiuni, — nu-i de loc un argument în potriva ideii de naționalitate. Dimpotrivă e o probă a barbariei sau, să nu fiu prea aspru, pseudo-civilizației noastre, care coboară și ideea aceasta nobilă în vârtejul patimilor omenești.

Cui i-ar veni în minte să tragă la îndoială adevărul și rostul de-a fi al legii lui Christos, pentru motivul că în veacurile dintâi ale creștinismului și chiar în veacul de mijloc ea a servit de scut și pretext al tuturor cruzimilor și actelor de intoleranță ale omenimii acelor veacuri de orbecare? Nu ideea de naționalitate, ci esclusiv *interpretarea greșită ce i-se dă și azi,* ecrescențele ei regretabile, poartă răspunderea pentru relele ce bântue încă și azi omenimea.

In momentul când omenimea va fi atins acea treaptă de cultură, în care va fi cu neputință orice oprimare a unei națiuni din partea celeilalte, când va fi dispărut îngâmfarea și esclusivismul, intoleranța și șovinismul national, va străluci ideea de naționalitate în toată splendoarea ei.

Atunci se va dovedi, că ea, departe să impedece, dinpotrivă e cel mai puternic, stimul al progresului general al omenimii. Progresul acesta în ultima analiză nu-i altceva decât *suma resultatelor parțiale ale culturi singuraticilor națiuni, precum un buchet nu-i decât suma variatelor flori bine mirositoare din care e compus.*

Să nu ne doară capul, că lucrul acesta e deocamdată numai un vis frumos, că noi nu vom ajunge să vedem măreața armonie, ce va resultă din emulația nobilă și pacinică a neamurilor, de-a depune tot ce-e mai bun și mai nobil în ele pe altarul progresului omenimii! Noi am făcut în deajuns, dacă înțelegând rostul firesc al ideii de naționalitate cercăm să ne desfășurăm toată energia întru ridicarea propriului nostru neam din sclăvia neștiinței și a prejudecăților anticulturale. Lucrând astfel împlinim nu numai o datorie față de noi înșine ci și față de omenime.

Sunt puțini aceia, cărora li s'a dat să lucreze de-adreptul pentru omenimea întreagă. Un uriaș al gândirii ca Shakespeare, un binefăcător ca Pasteur, nu sunt patrimoniul unei națiuni, iei aparțin omenimei întregi.

Noi însă milioanele de muritori de rând, ale căror raze de influență nu se estind decât asupra unui cerc mai mic sau mai mare, suntem datori a lucra în linia primă pentru neamul în care ne-am născut. Neamul românesc cu toate împilările suferite din partea altor neamuri, a dat destule probe de toleranță, de înțelegere a rostului adevărat al ideii de naționalitate.

A-și iubi limba, datinele, portul național, a-și venera trecutul de mărire, sau de umilire, nu implică în concepția noastră ură și dispreț față de alte popoare. Martor ne-e poesia poporală, cea mai clasică espresie a caracterului adevărat al unui neam. Nicăiri nu vei găsi în bogata noastră literatură poporală isbucniri de ură, de dispreț față de alte popoare.

O satiră ușoară, uneori pișcătoare, e totul prin ce resuflă poporul acesta atât de îngăduitor, față de cei ce l-au urât și l-au împilat.

Dacă poporul e așa, apoi noi cărturarii, al căror singur rost e de-a fi și sufletește una cu poporul, nu putem să dăm ideii de naționalitate o altă coloare decât aceea de nobilă și iertătoare toleranță, lipsită de orice ingrediențe de șovinism, de îngâmfare și de dispreț față de alte neamuri.

In aceasta atmosferă înălțată se poate apoi găsi foarte ușor o *sinteză* armonică *între cerințele unei culturi generale și între postulatul culturii naționale.* Ca om cu pretenție de cultură trebue să mă apropiu cu încredere și de isvoarele culturale ale altor neamuri. In deosebi trebue să mă adap din operele de artă și știință, cari prin proporțiile lor uriașe s'au ridicat peste marginile mai strimte ale neamului lor, devenind proprietatea intelectuală a întregei omeniri. Sunt apoi o mulțime de probleme, cari ating deopotrivă buna starea materială și întelectuală a întregei omenimi.

Din parlamentul Germaniei.

Declarațiunile cancelarului Bethmann în chestia Italiei.

Berlin, 28 Mai. 1915.

In ședința »Reichstag«-ului, care s'a întrunit astăzi din nou, cancelarul imperiului *Bethmann Hollweg* a comunicat, că guvernul Italiei a călcat credința de aliat. Nici Monarhia dar nici Germania n'au amenințat Italia cu un războiu fără scop și superflu. Concesiunile acordate Italiei, cari au fost date publicității, le-ar fi putut obține Italia fără vărsare de sânge. Italia ar fi putut obține teritoriul din Tirol, locuit de Italieni, împlinirea postulatelor naționale în Triest, mână liberă în Albania mai de parte valorosul port al Valonei.

In Roma s'a știut, că atacul Italiei în contra Monarhiei, va găsi în fața sa și trupe germane. (Aprobări.) E lipsită de bază escepția, că propunerile Monarhiei au întârziat și că guvernul italian n'a avut încredere în ele, deoarece și Germania a luat garanție pentru aceste concesiuni. Deasemenea e neadevărată și afirmarea că concesiunile au întârziat. Chestia Trentino a fost în 4 Mai tot aceiași ca și în Februarie, ba s'au mai adaus pe lângă Trentino și alte concesiuni, la cari nici nu s'a putut cugeta în Februarie.

Intr'atâta au fost întârziate aceste concesiuni, întrucât bărbații de stat din Roma se aflau pe timpul existenței alianței, pe care au recunoscut-o pe față dela izbucnirea războiului european încoace atât regele cât și guvernul italian, atât de adânc contopiți cu ententa, încât n'au putut să se desfacă din brațele acesteia.

Deja prin Decemvrie cabinetul din Roma a ezitat, dar după aceasta nu s'a putut tolera mai departe jocul dublu. Poporul italian n'a voit războiul. Agitatori fără suflet au amenințat pe rege cu revoluție, dacă nu declară războiul. Să sperăm însă, că evenimentele militare vor aduce la alte păreri poporul italian și-l vor lămuri asupra agitatorilor. Am făcut totul, ca să reținem Italia dela o desbinare.

Poporul italian a fost ținut cu intenție în necunoștința tratativelor cu Austria și a concesiunilor făcute de Austria. Din cauza aceasta nimeni n'a mai îndrăsnit, după dimisiunea lui Salandra, să ia asupră-și formarea unui nou cabinet, nimeni n'a îndrăznit să aprecieze în cameră și în senat concesiunile făcute.

Noi am avut rolul ingrat, să facem Monarhia aliată, ca să cumpere credința celui al treilea aliat cu teritorii de mult moștenite.

Cancelarul relevă în fine cu satisfacție și încredere înaintarea victorioasă pe toate câmpurile de războiu.

Consfătuiri și audiențe în Viena. Eri a fost primit în audiență de Maj. Sa ministrul de externe Burian. Tot în decursul zilei contele Tisza, care se află în Viena, a avut consfătuiri cu ministrul de războiu Krobatin și cu ministrul de honvezi Hazai.

Boala regelui Constantin.

Organul oficial al guvernului român „Viitorul" scrie următoarele:

Regele Constantin al Greciei este bolnav. De o săptămână stă între viață și moarte iar medicii nu-l părăsesc.

Dacă o campanie războinică pe dealurile și munții Macedoniei nu i-a putut zdruncina sănătatea, — în palatul său dela Atena regele a fost prins de-o boală grea de plămâni care îi pune în joc viața.

Boala regelui Constantin ar fi întristat poporul său și în alte împrejurări; azi îl îngrijorează: vremuri grele zdruncină din temelii baza statelor; o nouă împărțire a pământului se pregătește și popoarele se zbat între îngrădirile vechi ca lava din vulcan ce încearcă să se azvârle pe întinderi noui.

In patul lui de suferință, regele Constantin nu poate avea liniștea atât de necesară bolnavului și conducerea poporului îi cere în chiar aceste momente sacrificii pe cari nu le poate înlătura.

Din toate unghiurile țărei se fac rugăciuni pentru însănătoșirea Regelui care trebue mai mult ca ori când să trăiască. Fiindcă popoarele la grele răspântii trebue să se sprijine pe o liniște sufletească pe care nu o poate da sănătatea zdruncinată a Conducătorului și nesiguranța viitorului.

Cu atât mai îngrijorat privește poporul grec azi către Palatul unde regele Constantin zace, cu cât telegramele ne aduc vestea că starea sănătății Suveranului grec s'a agravat, două zile după operația ce a suferit. Emoțiunea poporului este mare — deși pericolul morței nu s'a arătat. Să sperăm că rugăciunile îndreptate către cel Atotputernic vor îndepărta o nouă lovitură dinastiei și poporului grec.

Să ajutăm pe invalizii războiului.

Cu cât elan și entusiasm, au pornit feciorii plaiurilor noastre, la chemarea de alarm a țării. Au lăsat casă și sculele economice și îmbrăcând straiele militare, cu arma în mână au pornit întru apărarea granițelor țării. Dar războiul e crud și plin de nenorociri. Ca florile au plecat flăcăii, iar cari se reîntorc, rămân schilozi și ciungăriți pe întreaga vieață.

Cei cari am rămas acasă la adăpostul vetrelor noastre, gustând și mai departe tihna vieții și necunoscând primejdiile și mizeriile războiului, datori suntem, să pornim o propagandă de ajutorare pentru nenorociții invalizi, cari sacrificându-se pentru patrie, se reîntorc fără picioare, fără brațe, expuși la cea mai tristă soarte.

Să fim toți la înălțime, să jertfim cu drag, denarul aducător de mângâiere, să le ușurăm suferințele, să-i redăm familiei, societății ca membrii folositori.

Ingrijirea lor, ameliorarea soartei lor, preocupă azi inimele generoase, și s'au pornit în țara întreagă colecte pentru adunarea de fonduri pe seama lor.

Scopul e ideal. Sunt atâtea inimi de mângâiat, sunt atâtea lacrimi de șters, sunt atâtea năcazuri de învins încât se cere munca și ajutorul tuturor, cooperarea tuturor reuniunilor într'un singur scop: *ajutorarea celor mizeri, ajutorarea invalizilor.*

Munca aceasta să ia dimenziuni tot mai mari, glasul după ajutor să afle răsunet în toate inimile, șireagul de reuniuni să se așterne pe muncă serioasă. Dovedit fiind că neamul nostru face jertfa cea mai mare, desigur numărul invalizilor la noi va fi și mai mare.

Lista și colecta „Gazetei" stă deschisă tuturor, *ar trebui să afle mai mare sprijin.* Un neam viguros ca al nostru, ar trebui să poată număra până acum un fond de câteva sute de mii de coroane. *Să dea fiecare cât poate, dar să dea fiecare. Să facem conștiință din aceasta. Bieții noștri flăcăi se luptă, iar cei de acasă să le pregătim la reîntoarcere o vieață tihnită celor ajunși neputincioși. Aceasta e datorința noastră, datorința neamului.*

Ca colectele să aibă rezultate mai bune, reuniunile femeilor să aranjeze, serate, concerte în favorul lor. Să se imiteze exemplul reun. comitatense a femeilor din Bistrița, care sub egida ei a strâns toate reuniunile de femei din comitatul Bistrița, aranjând serbări poporale, venitul cărora o vă da spitalului comitatens din Bistrița, ca să poată primi cât de mulți invalizi de războiu, cumpărând pe seama lor membre ortopădice, ca să-i redea earăși societății ca membrii folositori și producători.

Să îmbrățișeze reuniunile noastre ideea aceasta, să o facă ele, scopul e nobil. Adunarea fondurilor să ia avânt mai mare, căci aceasta e o datorință a vremurilor noastre și în deosebi a celor rămași acasă.

E. A. C.

„Pentru sărmanii soldați români cărora li-s'au amputat picioare sau mâni și cari și-au pierdut lumina ochilor".

In urma apelului nostru din numerii trecuți ai ziarului am mai primit următoarele contribuiri marinimoase:

Transport din n-rul trecut 2995 c. 51 f.	
D-l *Ioan Cârstea* sergent major în retragere și soția sa *Maria n. Căcină* din Brașov	15· —
La olaltă 3010 c. 51 f.	

SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Azi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:

Situația în nordul monarhiei.

Budapesta 28 Maiu. — Din marele cartier general al nostru se comunică oficial cu data de azi:

Trupele de întărire, pe cari și le-au adus Rușii dela nord s'au nizuit eri — spre ost dela *San* — ca să oprească pe mai multe puncte ale frontului prin contra-atacuri înaintarea și pe mai departe a trupelor aliate. Am zădărnicit însă aceste atacuri, pe cari dușmanul le-a repetat și noaptea. Trupele aliate au câștigat din nou teren pe ambele maluri ale râului *Visnia.*

Detașamentele noastre mai slabe dela *Sieniava* au fost nevoite să se retragă dinaintea forțelor mari rusești pe malul vestic al râului *San*, în timp ce câteva tunuri au rămas pe malul ostic.

La *Drohobiț* și *Stryj* luptele continuă. Cu toată rezistența îndârjită a dușmanului ne-a succes să cucerim noui poziții rusești. Pe valea *Prutului* precum și în *Polonia rusească* n'au avut loc evenimente mai importante. Aici e în cea mai mare parte liniște.

La granițele italiene.

In *Tirol* mai multe detașamente italiene au trecut hotarul Monarhiei. Deocamdată au dat însă numai de câțiva jandarmi și patrule de recunoaștere. Dușmanul a sistat bombardarea cu tunuri grele a întăriturilor noastre de graniță. Până acum nici la hotarele *Carintiei*, și nici la țărmul mării n'au obvenit evenimente mai demne de amintit.

General de divizie *Höfer*, locțiitorul șefului de stat major.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin 28 Maiu n. — Buletinul oficial al marelui cartier general german e pentru azi următorul:

Pe câmpul de operații dela vest: Spre nord ost dela înălțimea *Loretto* corpul nostru de armată, care se află în focularul încercărilor Francezilor de-a ne sparge rândurile, a făcut prizonieri începând cu ziua de 9 Mai n., 1450 de soldați francezi și a capturat 6 mitralieze. Spre sudost dela *Loretto* Francezii au început eri seara noui atacuri parțiale. La *Bolay* lupta ține încă. Din atacurile de seară, pe cari Francezii le-au îndreptat în contra noastră la *Bois-de-Prètre* s'au desvoltat — după o pregătire de artilerie — lupte îndârjite, cari s'au sfârșit însă cu înfrângerea grea a dușmanului. In *Vosgi*, spre sudvest dela *Mecera* i-a succes dușmanului, ca să se încuibe într'o mică parte dintr'un tranșeu al nostru. La *Reichsackerkopfen* am respins cu ușurință atacul, pe care Francezii l'au îndreptat în contra noastră dinspre nord dela *Mühlbach.*

Optsprezece aviatori francezi au atacat orașul deschis *Ludwigshafen.* Bombele aruncate de ei au omorât și rănit pe mai mulți civili. Pagubele materiale sunt mici. Spre ost dela Neustadt am silit un aeroplan panțerat dușman, ca să aterizeze. Am făcut prizonier pe un major, comandantul despărțământului de aviație dela *Nancy.* Intr'o luptă aeriană dela *Epinal* aviatorii noștri au făcut să se prăbușească un aeroplan dușman și au incendiat cazarma din *Gerardmeri.*

Pe câmpul de operații dela ost: La *Dubissa* am trecut iarăș în ofensivă. Atacul nostru dat pe ambele laturi ale drumului dela Rosinje a dat rezultate bune, întrucât am făcut 3120 de prizioneri. Dealtmintrelea am respins pe mai multe locuri atacurile rusești.

Pe teatrul sudostic: Pentru ca să oprească înaintarea trupelor aliate, dușmanul a încercat să ne atace pe mai multe puncte spre ost dela *San* concentrându-și aici forțe proaspete, pe cari și le-a adus de pe celelalte câmpuri de operații. Am zădărnicit însă aceste atacuri; numai în jurul *Sieniavei* ne a respins dușmanul pe malul stâng al râului *San* câteva detașamente mai slabe, în timp ce n'am putut lua cu noi la vreme vre-o 6 tunuri.

Spre nordost dela *Przemysl* pe ambele maluri ale Visninului am progresat. La prăzile de războiu anunțate în 25 l. c. se mai adaugă cam 9000 de prizioneri, 25 de tunuri și 20 de mitralieze.

Provederea poporațiunii orașului Brașov cu pâne și cu făină.

— Comunicat oficial —

Mânat de experiențele făcute până acuma Magistratul a încheiat cu brutarii de aci învoieli noui și emite deci și referitor la vânzarea de făină dispoziții noui, cari diferesc din cele cuprinse în publicațiunea de mai înainte.

Sosirea regulată a bucatelor puse în vedere pentru provederea poporațiunei orașului ne permite să sperăm, că provederea neîntreruptă a poporațiunii orașului nostru cu făină și pâne până la recolta procsimă este asigurată.

Bilete de pâne cu toate acestea nu se vor mai da nici pe viitor, pentru că Magistratul nu le ține de lipsă prin urmare nici nu le introduce.

Spre a cumpăra făină este de ajuns a arăta »adeverința«.

Făină se poate cumpăra în boltele de făină ale firmelor: A. Seewaldt, Martin Fromm și fii, Johann Tischler, G A. Neustädter și Victorine Fröhlich și anume:

pe fiecare săpt. p. o fam. dela 1-5 pers. preț 1 kg:

făină 0 și griz laolaltă . . .	½ kg.	K	1.—
f. p. fert I (50% grâu și 50% orz)	1	„	—.80
făină p. fert II (50% gr. și 50% măl.)	1	„	—.72
făină de p. (50% gr. de p. 50% măl.)	5	„	—.60
făină de cucuruz . . . . nemărginit		„	—.52

pentru o familie de 6—10 persoane se dau cantități duple, pentru o familie de 11—15 persoane cantități întreite etc.

Negustorii de făină primesc făină în cantitatea ce li s'a emis dela morile A. Seewaldt și Martin Fromm și fii și anume pentru câte 100 de kg. cu prețurile de:

făină nul sau griz	K.	80.—
făină p. fert I. (50% gr. și 50% orz)	„	74.—
făină p. fert II (50% grâu și 50% mălai)	„	66.—
făină de p. 50% gr. de p. și 50% cuc.)	„	54.—
făină de cucuruz	„	48 50

Brutarii primesc făina pentru pâne tot de acolo și tot cu prețurile cu care le cumpără comersanții de făină.

Făina nul, griz și făină pentru fert nu se împarte de feliu la brutari.

Fiindcă amestecarea făinei de pâne sufere un adaus de cartofi în aluatul pânii, brutarii pot să bage în aluatul de pâne cam 10 părți cartofi fierți cât se poate de fin însă numai cartofi feriți.

Nu este permis a se coace alt soiu de pâne decât pâne de un soiu (pâne de războiu) adecă pâne produsă din amestecătură prescrisă de statul țării constătoare din 50% făină de grâu pentru pâne și din 50% făină de cucuruz și *nu se poate vinde decât numai începând din ziua ce urmează după ziua coptului pânii.*

Ori de unde vei fi cumpărat făină de grâu pentru pâne, când coci pânea din ea trebue să o amesteci pe jumătate cu făină de cucuruz.

Prețul pânii se fixează cu 50 filleri de kg. pâne bine coaptă, și bine răcită: *și încă fără nici o considerare cd de unde provine făina.*

Numai pâni *de 1 și de 2 kg. greutate este permis a se coace, dacă pânea este menită de a fi vândută.*

Din case private pot fi primite pâni la cuptoare adecă spre a le coace numai dacă pânea este făcută din mestecătură de făină prescrisă (50% făină de grâu pentru pâne și 50% făină de cucuruz.)

In celelalte direcțiuni dispozițiunile publicate la Magistrat la 26, Aprilie 1915 sub Nr. Mag. 8351—1915, adecă întrucât acele dispoziții n'au suferit vreo schimbare prin dispoziționea prezentă.

Brutarii, cari coc pâne, făcută fără considerare la mestecătura prescrisă, care vând pânea cu prețuri mai mari decât cum sunt ele fixate mai sus, sau cari coc pâne pentru vânzare greutate mai mare decât cum s'a indicat mai sus, *se pot aștepta de a li se confisca pânea câtă o au și de a fi pedepsiți cu toată asprimea.*

In asemenea mod se va procede și în contra tuturor persoanelor, cari umblă să calce aceste dispoziții sau să le încongiure.

Brassó, în 25 Mai 1915.

Magistratul orășenesc.

Gloria unui om genial, care a făcut o invenție de folos omenimei întregi, se resfrânge și asupra neamului din care face parte.

Toate aceste considerațiuni însă nu schimbă nimic din regula fundamentală, că datoria cea dintâi a fie cărui individ e de-a-și însuși și îmbogăți cultura națională.

Postulatul acesta e o urmare logică a lămuririi rostului filosofic al naționalității.

Ori ce străduință îndreptată înspre ridicarea nivelului intelectual și moral al neamului meu se resfrânge indirect și asupra omenimii întregi. Cultura omenimii atârnă dela cultura națiunilor în parte.

Acum, dacă e vorba ca toate facultățile și energiile intelectuale și morale să le pun în serviciul neamului meu spre a-l ridică din neștiință la lumină, e clar, că cea dintâi datorie a mea e *ca să cunosc temeinic acest neam.*

Trebue să-i adâncesc întreg trecutul dacă vreau să-i înțeleg presentul și să-i întrezăresc viitorul.

Trebue să cunosc din fir în păr toate manifestările sufletești, toate calitățile bune-rele ale poporului meu, dacă vreau, ca viața și munca mea să fie potrivită firei lui, felului lui deosebit de-a fi, de-a cugeta și de-a simți.

Cultură românească adevărată, dusă până la cele din urmă consecințe — iată ce se cere înainte de toate dela cel ce vrea să fie întradevăr folositor neamului său.

In grai, în obiceiuri, uneori chiar în port, în gândire, în alcătuirea operelor de artă, eu trebue să mă acomodez geniului deosebit al neamului meu. Fără de asta nu pot spune, că sunt Român adevărat și că îmi zace la inimă soartea lui.

Conștiința națională în concepția înaltă a cuvântului nu-i altceva decât un interes sincer față de toate manifestările de viață trupească și sufletească a neamului.

E dragostea și însuflețirea față de limba, portul, datinele și credințele neamului nostru.

E duioșia ce te cutropește la auzul unei doine trăgănate sau a unui cântec bătrânesc, martori și remășițe ai unui trecut plin de suferințe.

Toate aceste învăluite de razele aurii ale credinții într'un viitor mai fericit alcătuesc împreună măreața *poesie a iubirii de neam.*

Ea e isvorul atâtor fapte și jertfe nobile aduse cu drag pe altarul cauzei sfinte a neamului.

Numai o cauză *adevărată* e în stare să producă apostoli și martiri. Apostolii și martirii ideii de naționalitate nu sunt întru nimic inferiori tuturor celorlalți martiri ai omenimii, cari au murit și s'au jertfit pentru o idee.

Credință.

Copil eram. Și flacăra credinții
Ardea în ochii mei fără prihană
Când, mâinile spre rugă'mpreunându-mi,
Ingenunchiam cu mama la icoană.,

Ca puiu 'naripat plecai în lume,
Și 'ntr'un târziu, de luptă obosit,
Văzui cum, vitregi, anii îmi furară
Credința mea din sufletul rănit.

Văzui că pentru ori-ce biruință
Mi-am rupt din biata inimă o parte,
Că pentru ori-ce pas făcut 'nainte
Mi-am îngropat atâtea visuri moarte.

Ce semne a făcut cu mine cerul?
S'a 'ntors copilăria dulce iar?
In mintea mea senine, albe visuri
Se 'nșiră azi ca scump mărgăritar.

Și 'n ochii mei s'aprinde iar văpaia
Credințelor de lovituri înfrânte
Și părăsita harfă se'nfioară
Și cântec nou purcede azi să cânte.

Că 'n fața ta mă simt din nou, în fața
Icoanei luminoase de altă-dată,
Copil nevinovat care se 'nchină.
Minune tu, fii binecuvântată!...

I. U. Soricu.

Digitized by Central University Library Cluj

ŞTIRI.

— 29 Mai n. 1915.

Locotenent colonelul Dănilă Popp rănit. Cetim în »Neue Freie Presse«: Locotenent-colonelul Dănilă Popp, comandantul trupelor dela Cernăuţi, despre care se svonise că a fost rănit în ultimele lupte din Bucovina, a adresat comandamentului militar din Viena o telegramă rugându-se, ca soţia sa, d-na Eugenia Popp, care se află în Viena, să fie informată, că dânsul se bucură de deplină sănătate şi că n-a fost rănit.

Ştiri despre soldaţii din reg. 2 de infanterie. Din Praga ni se scrie:

Precum s'a publicat, aici în Praga există un birou de informaţiuni care pe baza listelor perduţilor, răniţilor şi bolnavilor precum şi pe alte date ce vin la regiment, dă într-un cât este posibil deslusiri despre ostaşii aflători pe câmpul de luptă aparţinători Reg. Nr. 2. Mă mir faptul, că până azi n'am primit aproape nici o scrisoare cu slovă românească ci numai în cele-lalte două limbi. Se vede că bieţii români rămaşi pe acasă n'au cunoştinţă de acest birou ce există aici în Praga şi cari au, trimit câte-o scrisoare făcută în altă limbă pentru care osteneală de bună samă bietul ţăran, mama, nevasta etc cheltueşte bani. Acest lucru ar trebui delăturat.

In consecinţă vă rog să binevoiţi a face cunoscut existenţa acestui birou românilor din cercul Braşovului, de unde este recrutat acest regiment.

In acest fel oropsiţii rămaşi acasă vor afla mai uşor câte-o ştire despre dragii lor duşi pe câmpul de onoare De-aici se vor da deslusirile necesare după toată putinţa la ori ce întrebări celor interesaţi spre liniştea şi mângâierea sufletului lor. Ori ce întrebări şi răspunsuri se vor putea face în *limba maternă* a fiecăruia. De observat este să se scrie corect: *numele, rangul, regimentul, marşbatalionul, compania şi anul naşterii* a aceluia despre care se cer informaţiuni. Adresa biroului este următoarea:

P. T. Ers. Batalion des K. u. k. Infanterieregiments Nr. 2. Feldpostauskunftstelle Prag. Iosef-Kaserme.

D-nii preoţi şi învăţători sunt rugaţi a comunica aceste în biserică Românilor din comunele comitatului Braşov.

Soseşte căruţa de colectare! Atragem atenţiunea publicului românesc asupra următorului avis ce-l prim spre publicare:

Carul de colectă al societăţii femeilor izraelite din loc, se va opri, la fiecare casă, pentru scopurile spitalelor, numai odată şi anume în ziua de *7 Iunie st. n.*

Rugăm pe toţi locuitori oraşului să ne dea mână de ajutor în interesul bravilor noştri soldaţi, cari se luptă şi sufere pentru noi. Daruri cât de mici se primesc cu mulţămită. Venirea carului se va avisa cu sunetul de bucium şi cu clopoţel.

Rugăm deci pe onoratul public ca se ţie darurile gata, ca carul să nu fie oprit în călătoria sa. Se primesc: *daruri în bani, tot felul de albituri bărbătesti cât de vechi, ştergare, ciorapi, pantofi, cigarete, cigări, tutun, chocolată, portocale, dulceţuri syrup, prăjituri, zaharicale etc. Presidiul reuniunii.*

Mort pentru patrie. Primim următorul necrolog: Subscrişii cu inima sdrobită de durere aducem la cunoştinţă tuturor rudeniilor, prietinilor şi cunoscuţilor că mult iubitul soţ, tată fiu şi frate etc. Visente Frăţilă, cantor-învăţător în Glogoveţ, soldat res. în reg. 21 de honvezi, *lovit de glonţul duşman în luptele din Carpaţi*, a murit moarte de erou în 5 Martie a. c. în spitalul de câmp din localitatea Kovorniki în anul 31-lea al etăţii şi al 5-lea al fericitei sale căsătorii şi a fost înmormântat acolo, cu cinste militară. Ruga-ţi-vă pentru sufletul lui!

Glogoveţ, la 20 Maiu 1915. Faustina Frăţilă n. Dămian ca soţie. Victor Vincenţiu ca fiu. Iacob Frăţilă, Anica Frăţilă ca părinţi, Vasile Frăţilă, soldat Emil Frăţilă, soldat ca fraţi şi numeroşi cumnaţi şi cumnate.

Aviator rus de-asupra Cernăuţilor. Ziarul »Reichspost« primeşte din Cernăuţi următoarea telegramă: Un aviator rus a apărut în 27 l. c. asupra oraşului încercând să arunce bombe asupra reşedinţei metropolitane. Pilotul rus a aruncat patru bombe, dar toate patru au căzut în grădina reşedinţei fără a cauza pagube.

Tutun românesc pentru prizonierii din Rusia. Din Iaşi se anunţă: Joi seara, au fost expediate din România prin Unghenii-Ruşi, d-lui Diamandy, ministrul nostru la Petrograd, 75 lăzi cu tutun şi ţigări dela manufactura din Capitală, pentru prizonerii români din Rusia.

Suverani şterşi din ordinul »Jaretierei« Se telegrafiază din Londra: Regele, ca suveran al ordinului Jaretierei, a ordonat ştergerea imediată din rolul cavalerilor ordinului, a împăraţilor Austriei şi Germaniei, a regelui de Würtemberg, a marelui duce de Hessa, a prinţului Henric de Prusia şi a ducilor de Saxa-Coburg-Gotha şi de Cumberland.

O frumoasă donaţiune. D-l *Ioan Cârstea* sergent major în retragere şi *soţia sa Maria n. Căciulă* din Braşov au donat prin administraţiunea ziarului nostru o sumă de 10 cor. pentru fondul ziariştilor, 15 coroane pentru orfanii şi văduvele soldaţilor căzuţi pe câmpul de luptă şi 15 cor. pentru sărmanii noştrii soldaţi nenorociţi în războiu. Primească stimaţii donatori sincere mulţumite pentru darurile lor marinimoase.

Nu se mai primesc voluntari la cavalerie şi artilerie. Un recent ordin al ministrului de honvezi comunică următoarele: După ce s'a împlinit numărul recerut la cavalerie şi artilerie, glotaşii voluntari sau pe trei ani născuţi în anii 1878 şi 1890, cari au fost recrutaţi şi cei cari vor mai fi înrolaţi, nu mai pot fi împărţiţi la cavalerie şi nici voluntarii născuţi în 1892—1894, cari s'au cerut la arma artileriei, nu mai pot fi împărţiţi la această armă.

Împăratul Wilhelm urmăreşte luptele de pe San. Din Berlin se anunţă: Wolff-bureau află dela marele cartier general asupra operaţiunilor aliaţilor în Galiţia centrală: Împăratul Wilhelm a urmărit la 18 Mai timp de câte-va ore cursul luptelor date pentru trecerea apei San. Împăratul a întâlnit lângă Jaroslav pe prinţul Eitel Frederic. Aliaţii au continuat să înainteze de la 18 Mai până la 20 în spre est şi nord-est. Ei s'au stabilit pe apa occidentală a Sanului pe un front lat de 30 km. Inimicul s'a retras dincolo de apa Lubaczowka. Toate încercările inimicului de a recâştiga terenul perdut au fost zadarnice, deşi duşmanul dela 13 la 20 Mai a pus în acţiune 6 divizii proaspete. In total Ruşii, dela începutul acestor operaţiuni au opus 7 corpuri de armată trupelor generalului Mackensen şi arhiducelui Iosif Ferdinand. Pe aripa stângă extremă rusă au fost întrebuinţaţi chiar şi grăniceri de pe marginea fluviului Amur şi trupele de pază ale liniei ferate din Mandciuria de nord, pe cari nimeni nu s'ar fi gândit să-i întrebuinţeze în acest războiu.

Muzică la promenada de jos (Capela oraşului) Luni la oarele 5 p. m.

Colectarea de obiecte metalice pentru armată. Sortarea şi cântărirea obiectelor metalice, adunate pentru trebuinţele armatei s'a încheiat şi a dat următoarele resultate: Alamă 4510 kg., aramă 1117 kg., plumb 1130 kg., zinc 911 cositor 316 kg., staniol 154 kg. La claita 8128 kg. — *Magistratul orăşănesc.*

Pentru »oficiul de sfătuire pentru mame« a cărui înfiinţare se plănueşte acum apelăm la bunăvoinţa publicului dacă ar fi dispus să contribue cu următoarele lucruri: 1, o plapomă de lână, o muşama sau bucată de gumă pentru masa de înfăşat copii. Bucăţi de pânză veche fie cât de mici, rufe de copii mici şi de cele folosite, 1 lavoar, 1 cană mare de apă, un termometru, câteva ştergare, Bilrothbatist, ace de siguranţă şi o maşină de spirt, ca să nu fim silite a ne atinge de paralele cari le-am primit până acuma, şi cari sunt destinate pentru alte lucruri foarte necesare. Donatorii sunt rugaţi a preda lucrurile sus numite la »Oficiul orăşenesc pentru mijlocire de lucru« dela 10—12. str. porţii Nr. 63. (magistrat). La dorinţă trimetem din partea oficiului acasă după lucruri.

Oficiul orăşenesc pentru mij. de lucru ca centru de ajutorare pe timpul războiului.

Sinucidere. Ni se scrie: Notarul Almássy Ignácz din comuna mare, curat românească Borgobistriţa, şi-a curmat viaţa cu un glonţ de revolver fiind acuzat cu neregularităţi la împărţirea ajutoarelor femeilor luptătorilor noştri.

Preţuri fabuloase. La târgul din Maiu ce s'a ţinut în Bistriţa s'au vândut perechea de boi cu 2000—2500 coroane, pentru o vacă 1600—1800 coroane, iară pentru un viţel câte 400—500 coroane. Purceii de 3—4 săptămâni se vindeau bucata cu câte 60 coroane. S'au vândut cam 3500 vite cornute.

Ştiri mărunte. După informaţiunile ziarelor italiene mai multe *submarine* austro-ungare şi germane se află în marea Adriatică şi Mediterană pentru a împedeca transportul de trupe.

— Conform unei telegrame din Rotterdam numărul vapoarelor germane rămase în porturile italiene după declararea războiului este de 36 cu un tonaj de 142.776, iar numărul vaselor austro-ungare de 21 cu un tonaj de 73.895. Toate aceste vase au fost sechestrate şi vor fi sau internate sau folosite pentru scopurile militare ale Italiei.

— Regele Italiei a plecat Mercuri noaptea la cartierul general. In absenţa sa va gira afacerile statului ducele de Genua.

Ce consumă un »Dreadnought«. In »Lecture pour tous«, dl Georges Foudouze face calculul muniţiilor, combustibilului şi proviziilor cari se îngrămădesc în flancurile acestor fortăreţe plutitoare. Dreadnought-ul tip francez, de pildă» Danton« arde 2000 kgr. de combustibil pe oră pentru a realiza viteza de 11 noduri.

Pentru a înainta însă cu 20 noduri pe oră, el trebue să consume 19000 kgr. de combustibil pe oră ceiace înseamnă că întreaga lui rezervă nu ajunge în acest caz decât pentru 115 oare.

Dreadnought-urile engleze şi germane sunt aprovizionate cu 150 lovituri pentru fiecare din cele 10 sau 12 tunuri de 305 mm. cu cari sunt prevăzute aşa că tirul total al vasului — până la complecta epuizare a muniţiunilor sale de calibru mare — revine la 450.000 fr. de piesă, la 4.500.000 fr. pentru 10 piese şi la 5 300.000 fr. pentru 12 piese. Ori socotind câte o lovitură de fiecare piesă şi de fiecare minută, suma aceasta respectabilă poate fi cheltuită în două ore şi jumătate de tir continuu.

Iată acum şi lista completă a proviziilor ce trebuesc îmbarcate pe fiecare lună — bine înţeles în timp de răsboi — pe uu dreadnought britanic înarmat cu 900 oameni: 30 tone de carne de bou proaspătă; 60 tone de cartofi; 6 lăzi cu sare de masă; 150 kgr. de fasole; 72 lăzi de pesmeţi, 225 livre de macaroane 4 lăzi cu morcovi, 4 lăzi cu diferite alte legume conservate, 750 livre de sodă, 12 duzini de flacoane de condimente, 8 duzin dei cutii de mazăre conservată, 300 livre de cârnati germani 50 butoaie de untură, 65 butoiaşe de margarină, 180 bucăţi de slănină, 150 cutii de ciocolată 6 lăzi de mere conservate, *8* lăzi de peşte sărat, 24 duzini de flacoane de tomat. 8 duzini de cutii de ananas, 12 duzini de cutii de pere, 24 duzini de cutii de piersici, 300 livre de stafide, 300 livre de banane, 300 livre de tapioca, 300 livre de prune 8 lăzi de rinichi, 8 lăzi de limbă, 12 lăzi de carne de porc afumată, 225 livre de arpacaş, 6 lăzi de sardele, 120 cutii de biscuiţuri, 36 jamboane fierte, 30 blocuri de brânzeturi diferite, 720 duzini de ouă proaspete, 70 lăzi cu pătlăgele roşii conserve, 200 cu tomate proaspete, o jumătate de tonă de ceapă 1000 cutii de ţigarete, etc. etc.

Proprietar:
Tip. A. Mureşianu: Branisce & Comp.
Redactor responsabil: **Ioan Lacea**

De vânzare.

Doritorii de a cumpăra lână, piei de berbece şi de oae să se adreseze la

Radu Măielat,
Braşov, Pe Tocile Nr. 75.

Ionel Ciucăşel
croitor de haine bărbăteşti
Braşov,
Târgul Florilor 18.
27—50

Marca conducătoare
a industriei indigene de ghete o are indiscutabil, mondial renumitele
GHETE-TURUL
„TURUL"
Fabrică de ghete. Societate pe acţii TIMIŞOARA.
Cea mai mare fabrică din Monarhie.

130 Filiale proprii
900,000 perechi producţia anuală.
1200 lucrători şi amploiaţi
Deposit:
BRAŞOV
Str. Porţii 8

Magazinul
Berbecar & Czink
BRAŞOV, Str. Vămii Nr. 7, Telefon 470.
Manufactură, Pânzării, Mode şi Noutăţi, confecţiuni pentru Dame.
Cel mai bine asortat în Lingerie pentru Bărbaţi şi dame. — Preţuri fixe. — Mai ieftin ca ori unde. Casa de încredere.

AVIZ!
Recomandăm On. public mai înainte de urcarea preţurilor din cauza reducerei cantităţii materialului, — pentru sesonul de
Primăvară şi Vară,
fabricatele noastre renumite, în asortiment bogat ca şi în alţi ani de **Ciorapi de mătase, aţă şi bumbac pentru dame, bărbaţi şi băeţi.**
Mai recomandăm pentru
--- Sesonul viitor ---
Tot felul de **hainuţe şi albituri pentru copilaşi** precum şi **jacheţuţe, manteluţe, bonete, pălăriuţe** — — — — — modern executate. — — — — —
Cu toată stima
GEORGE FOITH & Co., Fabrică de tricotaj.
Deposit: Braşov, strada Porţii numărul 24.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„CREDITUL",

Institut de credit şi economii, societate pe acţiuni în ZERNEŞTI.

takarék- és hitelintézet részvénytársaság ZERNEST.

Convocare

la

a XI-a adunare generală,

a institutului de credit şi economii, societate pe acţiuni „CREDITUL" în Zernești, ce se va ţinea Duminecă în 27 Iunie st. n. 1915 la 2 oare după amiazi în localul institutului, la care sunt învitaţi cu toată onoarea toţi domnii acţionari a se prezenta în sensul §-lui 20 din statutele societăţii.

Obiectele de pertractare sunt următoarele:

1. Alegerea a 2 notari şi 3 verificatori.
2. Raportul direcţiunii şi al comitetului de supraveghere.
3. Statorirea bilanţului şi a împărţirei profitului.
4. Intregirea direcţiunei prin alegerea a 2 membri.
5. Alte propuneri eventuale.

Zerneşti, în 25 Aprilie 1915.

Direcţiunea.

Meghivó.

a „CREDITUL" zernesti takarék és hitelintézet részvénytársaságnak vasárnap 1915 évi junius hó 27-én délután 2 órakor az intézet helyiségében megtartandó

XI-ik rendes közgyűlésre,

melyre a részvényes urak az alapszabályok 20 §-a értelmében tisztelettel meghivatnak.

A közgyülés tárgyai a következök:

1. Két jegyző és három hitelesitő megválasztása.
2. Az igazgatóság és felügyelő bizottságnak évi jelentése.
3. A mérleg megállapitása és a tiszta nyereség felosztása.
4. Az igazgatóság kiegészitése 2 tag választása által.
5. Egyéb esetleges inditványok.

Zernest, 1915 évi április hó 25-én.

Az igazgatóság.

Contul Bilanţ pe anul 1914. — Mérleg számla 1914-évre.

ACTIVA — VAGYON.	Cor.	fil.	PASIVA — TEHER.	Cor.	fil.
Cassa în numărar — Pénztári keszlet .	10681	39	Capital societar — Részvénytőke. . .	160000	—
Cambii — Váltok . . . . 693970·50			Fond general de rezervă — Általános		
„ hipotecare — Jelzálogos váltok. . . . 121853·—	815823	50	tartalék alap . . . 42855·44		
Obligaţiuni cu caveţi — Kötelezvények	118306	39	Fondul ptru scopuri culturale-		
Efecte: acţii dela bănci şi împumutul			Müvelődési alap. . 6120·—		
de stat — Értékpapirok: bank-			Fond. de penz.-Nyugdij alap. 6562·50	55537	94
részvények és hadi kölcsön . .	4800	—	Depuneri spre fructificare — Betétek .	626769	62
Realităţi: casa institutului — Ingatlanok:			Reescont — Visszleszámitólás. . . .	72588	—
bank háza. . . . 6000·—			Interese transitorii — Átmeneti kamatok	13745	52
Realităţi: după amortizare —			Deposit de cassă — Pénztári betétek .	2675	95
Leirás után . . . 500·—	5500	—	Conto-corent — Folyó-számla. . . .	11500	—
Pro-diverşi — Különfélek.	7559	30	Dividende neridic.— Fel nem vett osztalék	65	—
			Creditori — Hitelezők	648	54
			Profit curat — Tiszta nyereség . . .	19140	01
	962670	58		962670	58

Contul Perdere şi Profit cu 31 Dec. 1914. — Nyereség és veszteség szánla 1914-évre.

DEBIT — TARTOZIK.	Cor.	fil.	CREDIT — KÖVETEL.	Cor.	fil.
Interese de depuneri spre fructificare —			Interese — Kamatok:		
Kamatok betéti után	32935	79	dela cambii—váltók után. 46319·80		
Salare — Fizetések	2800	—	„ „ hipotecare —		
Spese — Költségek	1192	48	Jelzálogos váltók u. 5948·84		
Contribuţiuni: — Adók:			dela obligaţiuni cu caveţi-		
10% dare după interesele de depuneri			Kötelezvények után. 7867·54		
cu 30/VI.şi31/XII. 1914 — 10%			dela efecte-értékpapirok u. 127·—	60263	18
adó tökesitett kamatok után 30/VI			Proviziuni — Jutalékok	7566	94
és 31/XII. 1914 . . 3293·58			Porto — Postadij	396	42
dare directă--egyenes adó 8956·68	12250	26	Chirii — Házbér	12	—
Profit curat — Tista nyereség . . .	19140	01	Venite dela transcrieri — Részvényát-		
			irási dij.	80	—
	68318	54		68318	54

Zerneşti, în 31 Decemvrie 1914. Zernest 1914 évi dec. hó 31-én.

Dr. Iancu Meţianu, mp. dir. exec. *Ioan Hamsea,* mp. *Nicolae Garoiu,* mp. preş. *Dr. Eugeniu Meţianu,* mp. *Ioan Ionică,* mp. *Ioan I. Comşia,* mp. *Moise Micu,* mp. *Pană* mp., comtabil. *Ioan Dan* mp.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente şi le-am aflat în deplină regulă şi în consonanţă cu registrele principale şi auxiliare. — Alulirott felügyelő bizottság jelen számlákat megvizsgálván teljes rendben s a szabályszerüen vezetett könyvekkel megegyezőnek és helyesnek találtuk.

Ioan Strevoiu, mp., preş. *Bucur Meţian,* mp. *Ioan Sperchez,* mp. *Ion St. Coleşiu,* mp.

revăzut şi aflat în ordine: *Iosif Oncioiu,* revizor expert al „Solidarităţii".

Maestru de înotat.

Pentru lunile de vară Iunie, Iulie şi August, avem lipsă de un

Maestru de înotat,

care să dea lecţii de înotat şi să supravegheze despărţământul băilor de vară.

Ofertele, în cari se vor arăta pretenziunile de angajare, să se înainteze subsemnatei Eforii şcolare până la 18/31 Mai 1915.

Braşov, în 7/20 Mai 1915. 3—3.

Eforia Şcralelor centrale gr. or, rom. din Braşov.

Specialitate de apă minerală.

Isvorul MATILD din Bodok

este cel mai apreciat reprezentant al apelor minerale alcalice.

Apă minerală de primul rang

care amestecată cu vin este superioară celorlalte ape minerale.

Beutura de predilecţie a cercurilor celor mai înalte sociale

care în urma conţinutului şi ingrijirei conştienţioase şi curate a isvorului, se preferă din partea medicilor apei minerale mondial renumite Gieshübler.

Cel mai bun semn

contra falsificărilor a apei minerale MATILD este limpezeala absolută până la cea din urmă picătură.

Depozit principal a apei MATILD în Braşov la firma **E. O. & L. THEIL,** Strada gării Nr. 25. Telefon 364 se capătă în cele mai multe prăvălii cu ape minerale şi în restaurantele mai de frunte.

Cu toată stima

Administraţia isvorului, Iosef György,

69—200 Sepsibodok (Ardeal).

Magazin cu specialităţi

Mărfuri împletite şi tricotaj, de toate sorturile.

Fabrica de împletituri şi tricotage Braşov.

J. TEUTSCH & Cie

20—50 STRADA PORŢII Nr. 6.

COVOARE LINOLEUM PERDELE

Mănăstire, albituri de pat, se pot cumpăra cu preţul cel mai convenabil, în alese calităţi, preţurile cele mai ieftine la

TELLMANN & SPEIL

Târgul Grâului nr. 8.

Ingrijim şi aşezarea de Linoleum cu lucrători experţi. Lucrările de Linoleum în Hotel Coroana sunt executate de firma de sus.

Cel mai bun isvor de cumpărat:

CIAI ŞI RUM,
PRĂJITURI DE CIAI,
MIERE DIN FLORI,
VIN DE MALAGA,
COGNIAC, LICHERURI.

Jul. Teutsch **Magazin de drogherie. Fondat în anul 1890. Telefon Nr. 196.**

TIPOGRAFIA A. MUREŞIANU BRAŞOV & COMP. BRAŞOV.